

Van	Burgemeester en Wethouder	Zaak nr.	1771049
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2025-34
Portefeuillehouder	VTH	Datum	14 mei 2025
Informatie bij	D. Schiltmeijer	Tel. nr.	14035

Onderwerp

Aanpassing Nadere regels terrassen Hilversum 2022, tijdelijke gedoogmogelijkheden verruimde terrassen 2025-2027, geen verhoging precariobelasting horecaterrassen in 2025 en 2026.

Kernboodschap

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 6 mei 2025 besloten om een collegebesluit van 11 februari 2025¹ in te trekken, daarnaast heeft het college op 6 mei 2025 besloten om het voor horecaondernemers mogelijk te maken dat tot 1 januari 2027 verruimde terrassen (onder voorwaarden) door de burgemeester worden gedoogd. Daarnaast stelt het college voor om de tarieven precariobelasting voor terrassen in 2026 niet te verhogen en deze gelijk te houden aan de tarieven 2025.

Aanleiding

Op 8 december 2021 stelde u de horecaverordening Hilversum 2021 vast. Hierin kreeg het college van u de bevoegdheid om nadere regels te stellen ten aanzien van terrassen. Het college heeft in 2022 gebruik gemaakt van deze bevoegdheid met de Nadere regels terrassen Hilversum 2022. Vanwege de coronapandemie zijn er in het kader van de coronaherstelagenda verruimde terrassen (tijdelijk) vergund en (tijdelijk) gedoogd.

Deze verruimde terrassen zijn in 2024 geëvalueerd via een onafhankelijk onderzoek verricht door Sweco. Uit deze evaluatie is gebleken dat de wens groot is dat verruimde terrassen mogelijk blijven. Het college is bereid om maatwerk toe te passen en verruimde terrassen daar waar mogelijk te kunnen toestaan.

Helaas is gebleken dat de eerder genomen aanpassing van de Nadere regels terrassen Hilversum 2022 niet voldoende is om het gewenste maatwerk te kunnen leveren. Om te voorkomen dat terrassen tijdens het aanpassen van de regelgeving (in grote mate) in omvang ingeperkt moeten worden, wordt aan ondernemers de gelegenheid geboden om tijdelijk – in afwachting op gewijzigde regelgeving en onder voorwaarden – een verruimd terras te exploiteren. Hiertoe dienen de ondernemers een individuele gedoogbeschikking aan te vragen.

Consequenties

Het besluit om te gedogen wordt genomen door de burgemeester als bevoegd orgaan. Gedogen betekent dat vanuit de gemeente onder voorwaarden tijdelijk toestemming wordt gegeven. In dit geval het exploiteren van een ruimer terras, in strijd met ter plaatse geldende regelgeving. Het is wel mogelijk dat een derde verzoekt om handhavend op te treden tegen een verruimd terras. Tegen het

---

¹ Wijziging Nadere regels terrassen Hilversum 2022

gedoogbesluit en een besluit op een handhavingsverzoek staan rechtsmiddelen (bezwaar en beroep) open.

Bij de behandeling van de verordening precariobelasting 2026 zal uw raad worden voorgesteld om de tarieven voor terrassen in 2026 niet te verhogen maar deze te handhaven op het niveau van 2025. Precariobelasting is van toepassing op het aantal m2 terras dat in gebruik wordt genomen. Ook over het aantal m2 dat volgens het gedoogbesluit in gebruik wordt genomen wordt precariobelasting in rekening gebracht. Bij de aanvraag zullen we ondernemers hier actief over informeren.

[Vervolgtraject / communicatie](#)

Op 12 mei 2025 zullen ondernemers tijdens het groot-horecaoverleg geïnformeerd worden over de gedoogmogelijkheid. Daarnaast zal er tijdens het groot-horecaoverleg een nadere toelichting worden gegeven over de wijze waarop precariobelasting wordt geheven. Na het groot-horecaoverleg zal er een mailing verzonden worden aan horecaondernemers. Ook zullen de voorwaarden voor de gedoogbesluiten en het aanvraagformulier op de website gepubliceerd worden. Daarna kunnen door de ondernemers aanvragen voor een verruimd (gedoogd) terras ingediend worden.

In 2025-2026 zal via een projectgroep gewerkt worden naar een nieuwe grond voor horecaterrassen per 1 januari 2027. Dat zal onder centrale aansturing plaatsvinden bestaande uit de wethouder VTH als bestuurlijk opdrachtgever, de afdelingsmanager als ambtelijk opdrachtgever een juridisch adviseur als ambtelijk opdrachtnemer. Daar waar mogelijk wordt ook de harmonisatie met het terrassenbeleid in Wijdmeren in gang gezet.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n):

1. collegebesluit 6 mei 2025, met het kenmerk 1771049
2. Voorwaarden gedoogbesluiten tijdelijke terrasvergunningen Hilversum 2025-2027
3. uitkomsten onafhankelijk onderzoek Sweco

B en W besluit

De burgemeester en het college van burgemeester en wethouders van Hilversum ieder voor zover het zijn bevoegdheid aangaat,

Gelet op het voorstel "werken naar een nieuwe juridische grondslag voor horecaterrassen" met kenmerk 1771049 en gelet op artikel 7 van de Horecaverordening en artikel 12 van de Nadere regels terrassen Hilversum 2022

besluiten:

1. Om het collegebesluit van 11 februari 2025 (met het kenmerk 1634537) in te trekken en tot en met 31 december 2026 projectmatig en integraal te werken naar een nieuwe grond voor horecaterrassen;
2. Dat tot 1 januari 2027 uitgebreidere horecaterrassen gedoogd kunnen worden, waarbij gedogen uitsluitend is toegestaan met individuele gedoogbesluiten van de burgemeester als bevoegd orgaan, onder de voorwaarden zoals in de bijlage genoemd;
3. Dat het beslissen op een aanvraag voor een gedoogbesluit voor een horecaterras als bedoeld in dit collegebesluit, wordt gemandateerd aan de ambtelijk opdrachtgever;
4. Om aan de raad voor te stellen om ten aanzien van de horecaterrassen de precariobelasting in 2026 niet te verhogen, maar op het niveau van 2025 te laten.

Hilversum, 6 mei 2025
de gemeentesecretaris,

mr. C.P. Torres Barrera

de burgemeester,

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage: voorwaarden gedoogbesluiten tijdelijke terrasvergunningen Hilversum 2025-2027

VOORWAARDEN GEDOOGBESLUITEN TIJDELIJKE TERRASVERGUNNINGEN HILVERSUM 2025-2027

1. uitsluitend met gedoogbeschikking is een verruimd terras toegestaan, onder de voorwaarden genoemd in de beschikking;
2. getoetst wordt aan de Nadere regels terrassen Hilversum 2022, daar waar mogelijk wordt hier vanaf geweken;
3. voorafgaand aan het nemen van een gedoogbesluit zullen er – net als bij reguliere aanvragen – adviezen worden opgevraagd bij de politie regio Midden-Nederland en de brandweer Hilversum. Ook zullen verschillende afdelingen en teams binnen onze gemeente bevroegd worden;
5. deze gedoogmogelijkheid geldt niet voor bouwwerken (denk aan: overkappingen, plantenbakken, terrasschermen, parasols etc.). Voor zover er sprake is van een verrijdbaar en inklapbaar parasol, kan in voorkomende gevallen worden meegewerkt om in de periode van april tot en met oktober verrijdbare parasols toe te staan.
6. terrassen zijn niet toegestaan in de ruimtes die bereikbaar en toegankelijk moeten zijn voor nood- en hulpdiensten. Daarnaast zijn terrassen ook niet toegestaan op de vluchtwegen vanuit de (binnenruimte) inrichting;
6. alle voorschriften verbonden aan de verleende exploitatievergunning van het horecabedrijf waartoe het toegestane (vergrote) terras behoort gelden onverkort voor het toegestane (vergrote) terras.
7. voor het extra terras gelden dezelfde openingstijden als voor het reeds vergunde terras. Mocht in de praktijk blijken dat er te veel overlast voor de omgeving ontstaat, dan kan besloten worden om beperktere openingstijden vast te stellen voor het extra terras.
8. voor terrassen waarop dit van toepassing is:
  - a. dient de geleidestrook die over het terras loopt zodanig vrij te blijven (aan weerszijden van de geleidestrook moet altijd 0,60 m vrij worden gehouden) dat degenen die de strook moeten gebruiken dit altijd onbelemmerd kunnen doen;
  - b. het plaatsen van meubilair, reclame-uitingen en/ of bouwwerken of andere objecten op de geleidestrook is niet toegestaan;
  - c. het plaatsen van meubilair, reclame-uitingen en/of bouwwerken of andere objecten op of in een molgoot is niet toegestaan;

Evaluatie maatregel tijdelijke terrassen gemeente Hilversum

31 oktober 2024

Voorwoord

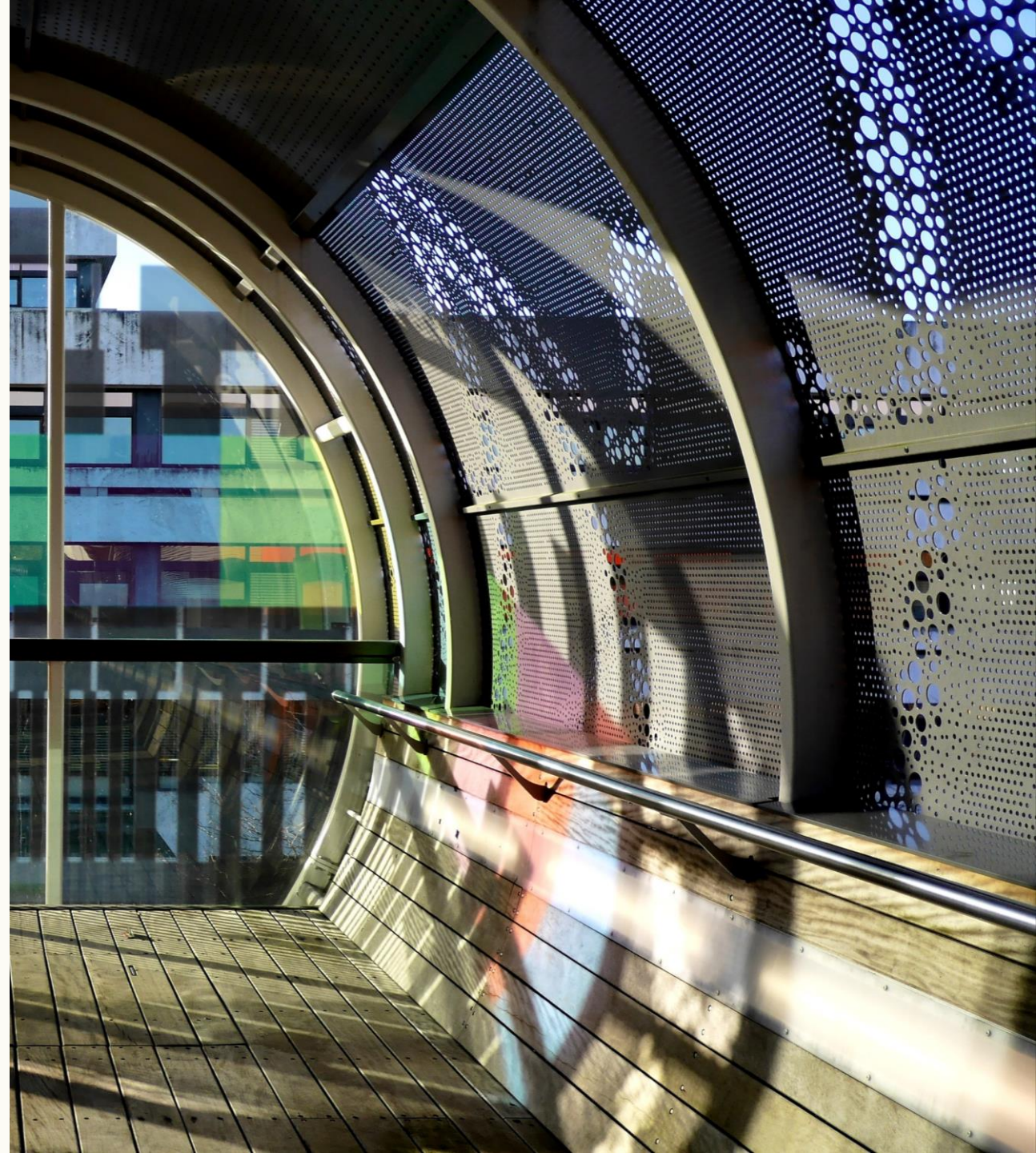
Deze evaluatie is het resultaat van een uitgebreid proces waarbij we zorgvuldig hebben geluisterd naar de stemmen van ondernemers, belangenbehartigers, gemeente en politie, brandweer en ambulance, de inzichten van experts en de ervaringen van de bezoekers. Op basis van een rijke bron van gegevens en perspectieven, hebben we een evaluatie geformuleerd die zich richt op de situatie tussen 2020- 2024 en een doorkijk geeft naar de toekomst van tijdelijke terrassen in de gemeente Hilversum.

Datum: Oktober 2024

Opdrachtgever: Gemeente Hilversum

Auteurs: Toine Hooft, Arjen van Tellingen & Luc Valentijn

Projectnummer: 51022956

Uitkomsten in een notendop

SITUATIE UITGEBREIDE TERRASSEN

- In de gemeente Hilversum bevinden zich 278 horeca vestigingen. 66 horecaondernemers hebben gebruikt gemaakt van de tijdelijke maatregel uitgebreide terrassen.
- De tijdelijk uitgebreide terrassen bevinden zich met name in het centrum van Hilversum (55). Met name op de Groest, Wagenmakersplein, Kerkstraat en 's-Gravelandseweg. Buiten het centrum is een cluster van uitgebreide terrassen te vinden aan de Gijsbrecht van Amstelstraat.
- Restaurants (41) hebben het grootste gedeelte van de tijdelijke terrassen. Maar ook de café- (8) en fastservice- (8) gelegenheden hebben gebruik gemaakt van de maatregel. Enkele ondernemers hebben ook middels de maatregel hun terras uitgebreid.

ERVARINGEN EN UITKOMSTEN EVALUATIE

- Via het Burgerpanel, enquête aan horecaondernemers, interviews met belanghebbenden en interne werksessies zijn de ervaringen met betrekking tot de tijdelijke maatregel verzameld.
- Vanuit zowel het burgerpanel als de enquête aan horecaondernemers blijkt een brede steun voor de uitgebreide terrassen te bestaan. Tijdens de coronacrisis, en ook hierna. Burgers vinden dat de sfeer wordt verbeterd, het goed is voor de horecaondernemers en goed voor de buurt is als ontmoetingsplek. Resultaten zijn wel indicatief, want weinig respons horecaondernemers en kleine groep centrumbewoners.
- Er zijn ook knelpunten en overlast bekend. Zo is er hinder in toegankelijkheid en zijn er onveilige verkeerssituaties (waarborgen calamiteitenroute). Deze problemen spelen vooral op Groest en Wagenmakersplein.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De evaluatie vormt een 0-punt waaruit kan worden gewerkt naar een werkbare oplossing voor alle stakeholders. Er is een breed draagvlak om in de toekomst de mogelijkheid tot uitgebreide terrassen te behouden. Uit de werksessies en interviews blijkt dat hiervoor voldoende mogelijkheden zijn, maar dat er moet worden geleerd van het verleden en er knelpunten moeten worden weggenomen. Hieronder volgen de belangrijkste lessen:

- **Les 1:** Een meerderheid van inwoners, ondernemers en stakeholders vond de tijdelijke uitbreiding van terrassen een goede maatregel en wil deze mogelijkheid ook in de toekomst behouden.
- **Les 2:** Op de meeste locaties ging het goed, maar op een aantal locaties spelen de nodige knelpunten, met name op Groest en Wagenmakersplein.
- **Les 3:** Er zijn al beleidsregels voor terrassen om de knelpunten te voorkomen, maar deze moeten worden samengebracht en worden nageleefd.
- **Les 4:** De regels dienen duidelijk te worden gecommuniceerd, intern met alle afdelingen en extern met de ondernemers en alle betrokken instanties.
- **Les 5:** De regels moeten ook worden opgevolgd, ondernemers spreken elkaar hierop aan en de gemeente treedt op wanneer noodzakelijk. Hiervoor is voldoende capaciteit op communicatie en (juridische) handhaving nodig. .

Ook is het aan te bevelen om de **discussie omtrent de precario** gelijktijdig af te stemmen en af te handelen. Dit is namelijk ook van invloed op de keuze van de ondernemers voor grotere terrassen.

Om een aantal opgaven in een keer en integraal aan te pakken is een **gebiedsspecifieke visie en aanpak een optie, bijvoorbeeld voor de Groest**. Hierbij kan ook de inrichting en uitstraling van het terras nader worden uitgewerkt met alle betrokkenen.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Horeca in Hilversum en de tijdelijke uitgebreide terrassen	8
2 Ervaringen met de tijdelijk uitgebreide terrassen	13
3 Verdieping aandachtsgebieden	23
4 Knelpunten en huidige beleidsregels terrassen	30
5 Voorwaarden voor (permanent) uitgebreide terrassen	32
6 Conclusies en lessen voor de toekomst	34
Bijlagen	38

Inleiding

Aanleiding

66 Hilversumse horecaondernemers hebben tijdens de coronapandemie een vergunning gekregen voor een tijdelijk terras. Zo kon de horeca tijdens de coronapandemie open blijven en werd de mogelijkheid gecreëerd om de 1,5-meter maatregel na te leven. Ook in de nasleep van de pandemie mochten de terrassen tijdelijk groter zodat de ondernemers meer omzet konden draaien na de moeilijke periode. Deze regeling liep tot 1 oktober 2024. De uitgebreide terrassen zorgen voor meer levendigheid, reuring en klandizie. Echter, ook voor druk op de schaarse ruimte, overlast en problemen van openbare orde en veiligheid.

In dit rapport wordt geëvalueerd hoe de tijdelijke terrassen in Hilversum functioneren. De ervaringen met de terrassen zijn opgehaald bij inwoners, ondernemers, de ambtelijke organisatie, veiligheidsdiensten en betrokken partijen in het centrum. Uit deze informatie zijn conclusies en lessen voor de toekomst getrokken.

Aanpak

Voor de gemeente Hilversum hebben we de huidige staat van horeca aanbod beschreven en in kaart gebracht welke trends en ontwikkelingen belangrijk zijn voor de richting van de evaluatie. De uitgevoerde verkenning bevat de volgende onderdelen:

- ✓ Analyse van de tijdelijke terrassen in Hilversum en de locaties.
- ✓ Ophalen van meningen, behoeften, voorkeuren en ervaring van onze inwoners door middel van een inwonersenquête.
- ✓ Ophalen van meningen, behoeften, voorkeuren en ervaring van horecaondernemers door middel van een enquête en diepte-interviews.
- ✓ Ophalen van meningen, behoeften, voorkeuren en ervaring van de veiligheidsdiensten, het centrummanagement en vastgoedeigenaren door middel van diepte-interviews.
- ✓ Interne werksessies binnen de gemeente om ambtelijke knelpunten bloot te leggen.
- ✓ Analyse van knelpunten en mogelijke oplossingen voor aandachtsgebieden
- ✓ Analyse van toepasbaarheid van bestaand beleid
- ✓ Bijeenbrengen van voorwaarden voor (permanente) verlening uitgebreide terrassen
- ✓ Formuleren van algemene conclusies en aanbevelingen

Leeswijzer

De voorliggende evaluatie is tot stand gekomen op basis van dataonderzoek, interviews, enquêtes en input van de ambtelijke werkgroep.

Hoofdstuk 1: Het rapport begint met een beknopt overzicht over de huidige staat van horeca in Hilversum. Op basis van beschikbare databronnen zijn de belangrijkste kenmerken van het aanbod in kaart gebracht. Daarnaast is geanalyseerd waar de tijdelijke terrassen zich in de gemeente bevinden.

Hoofdstuk 2: De ervaringen met de tijdelijke terrassen zijn opgehaald en samengevat in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 3: Dit hoofdstuk gaat verder in op de aandachtsgebieden voor de uitgebreide terrassen in Hilversum. De huidige situatie en knelpunten worden weergegeven. Daarbij worden ook mogelijke oplossingsrichtingen geschetst die tijdens de evaluatie naar voren zijn gekomen.

Hoofdstuk 4: In dit hoofdstuk is de effectiviteit van het huidige beleid geëvalueerd door de knelpunten van de tijdelijke uitgebreide terrassen te toetsen aan de specifieke beleidsregels.

Hoofdstuk 5: In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste voorwaarden opgenomen die moeten worden meegenomen wanneer de uitgebreide terrassen permanent worden toegestaan.

Hoofdstuk 6: Dit hoofdstuk beschrijft de conclusie en lessen voor de toekomst van de tijdelijke terrassen in de gemeente Hilversum. Er wordt een conclusie getrokken waaruit enkele aanbevelingen voortkomen voor de verdere ontwikkeling van terrassen in Hilversum.

1. Horeca in Hilversum en de tijdelijke uitgebreide terrassen

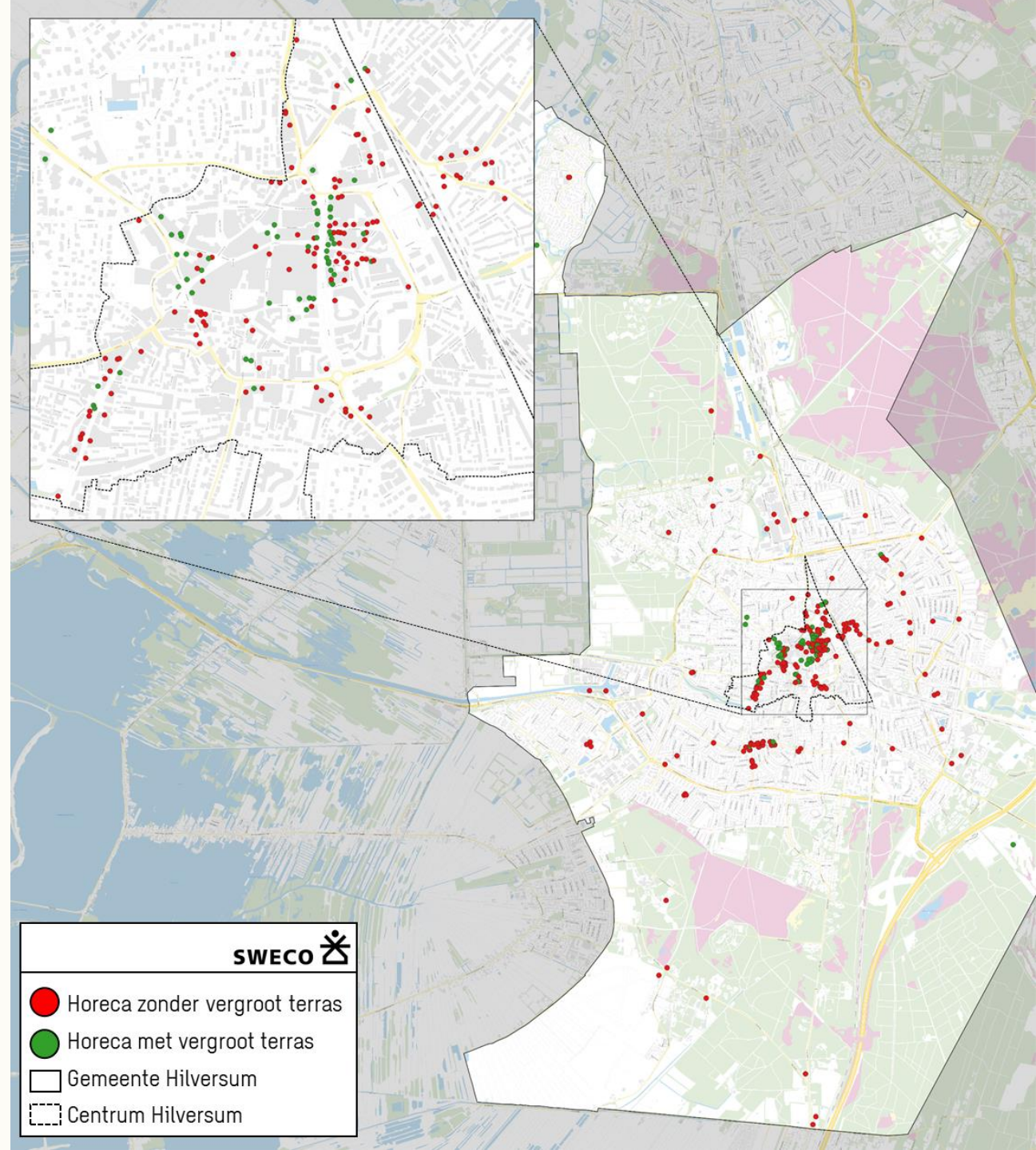
De ontwikkeling van het terras in Nederland

- Zodra de zon schijnt gaan de Nederlanders massaal het terras op. De eerste terrassen in Nederland verschijnen in de tweede helft van de 19de eeuw, maar tussen 1970 en 1990 groeit het aantal terrassen snel met de komst van autoluwe binnensteden.
- De laatste jaren stijgt het aantal terrassen nog verder, in de vijf jaar voor corona nam het aantal terrassen in Nederland met 10 procent¹. Het privéleven van de moderne mens verplaatst zich langzaam naar buiten en de binnenstad is steeds vaker de plek om te recreëren.
- Een terras is ook van groot belang voor de verhoging van de omzet. Met terras kan een ondernemer in een goede week meer omzet draaien dan een ondernemer zonder (groot) terras. Voor het gebruik van de openbare ruimte moet ondernemers veelal wel belasting (precario) betalen.
- Tijdens de coronapandemie werd het terras een reddingsboei voor veel horeca en een symbool voor vrijheid. Om met maatregel van anderhalve meter afstand genoeg mensen te kunnen accommoderen mochten terrassen tijdelijk uitgebreid worden. Vele gemeenten verlengde deze maatregel ook na corona. Het gaf reuring aan de stad en bood ondernemers de kans om meer vet op de botten te krijgen.
- Maar de grote terrassen kunnen ook voor overlast zorgen en de openbare ruimte is schaars, vooral in centrumgebieden en de druk is hoog. Hierdoor komt de vraag omhoog of (horeca)ondernemers deze ruimte wel mogen gebruiken of dat deze beschikbaar moet blijven voor andere doeleinden.

Tijdelijke uitgebreide terrassen in Hilversum

- In Hilversum hebben 66 horecaondernemers een vergroot terras gekregen. In totaal zijn er 278 horecavestigingen in de gemeente¹. Dit bedraagt ca. 24% van de horecavestigingen.
- Met name in het centrum van Hilversum zijn de meeste tijdelijke uitgebreide terrassen te vinden. 55 van de 66 tijdelijk uitgebreide terrassen bevinden zich in het centrum.
- De Groest is een belangrijke en bekende centrale publieke ruimte dat bekend staat om haar horeca-aanbod, met diverse restaurants, cafés en fastservice locaties. 20 van de 28 horecaondernemers hebben aan deze straat een vergroot terras.
- Aan de 's-Gravelandseweg (inclusief Keiplein) zijn zeven horecavestigingen met een uitgebreid terras.
- De Kerkstraat is de verbindende weg tussen de Groest en het Keiplein / 's-Gravelandseweg. Aan deze straat hebben zeven horecavestigingen een uitgebreid terras.
- Ten zuiden van het centrum van Hilversum, aan de Gijsbrecht van Amstelstraat, hebben vier horecagelegenheden een tijdelijk uitgebreid terras.
- De overige uitgebreide terrassen zijn verspreid over Hilversum.

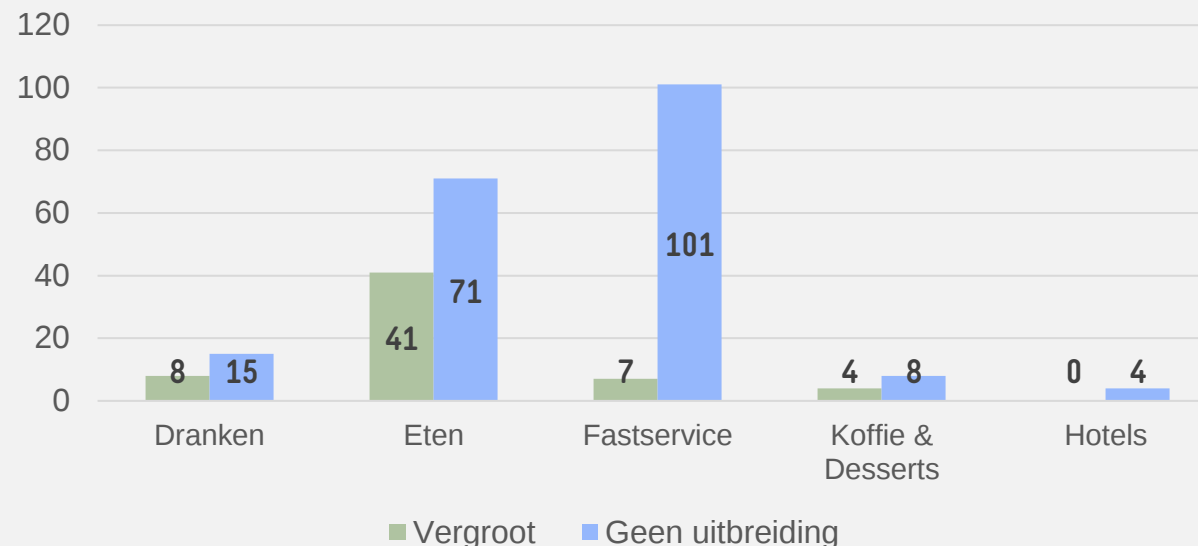

Tijdelijke uitgebreide terrassen in Hilversum (II)

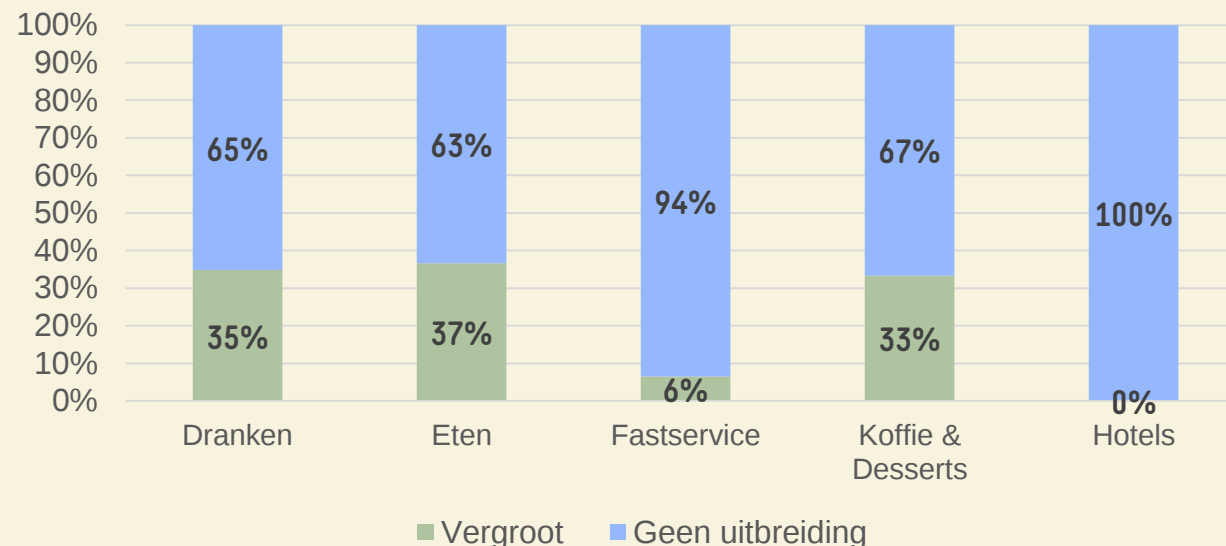
- In de hoofdbranche “eten” zijn de meeste terrassen tijdelijk uitgebreid (41 van de 112).
- Fastservice: Deze horecasector is sterk vertegenwoordigd in de gemeente met 108 vestigingen. Zeven hiervan hebben een tijdelijk uitgebreid terras ontvangen door de maatregel.
- De “dranken” sector (lees: cafés) omvat in Hilversum 23 vestigingen. Hiervan hebben acht een tijdelijk uitgebreid terras ontvangen. Vier hiervan bevinden zich op de Groest.
- Verspreid over de gemeente hebben vier van de 12 koffie & desserts- vestigingen een uitgebreid terras ontvangen.
- In de gemeente Hilversum zijn vier hotels bekend. Geen hiervan heeft een uitgebreid terras gevoerd.
- Buiten de reguliere horeca zijn zes terrassen tijdelijk uitgebreid². Dit betreft een bakker, biljart/pool club, filmtheater, kapper, herensociëteit en een golfclub.
- In de analyse is niet gekeken naar de bezettingsgraden van de terrassen in Hilversum. Over de economisch toegevoegde waarde van de terrassen voor de horecaondernemers en de overige ondernemers in het centrum kunnen we daarom geen conclusies trekken. Wel weten we door waarneming dat de bezetting sterk verschilt per terras (locatie) en per moment.

11 1. Bron: Locatus, augustus 2024
2. Onder overige horeca vallen ook coffeeshops en shishalounges. Deze groep horeca heeft geen tijdelijke uitbreiding van een terras.

Horecaterrasuitbreidingen naar hoofdbranche, in vestigingen, absoluut

Horecaterrasuitbreidingen naar hoofdbranche, in vestigingen, relatief

Relevant beleid Hilversum – (uitgebreide) terrassen

In de [horecaverordening](#) (geldend van 01-01-2022 t/m heden) wordt gesteld dat het uitbaten van een terras geen onevenredige aantasting van het gebruik van de openbare ruimte mag opleveren. Het college heeft de bevoegdheid extra regels ten aanzien van terrassen op te stellen, die in 2022 zijn opgesteld (zie hieronder). Ook kan het college tijdelijke maatregelen nemen, zoals de tijdelijke maatregel uitgebreide terrassen.

In [de nadere regels terrassen Hilversum 2022](#) zijn regels voor de terrassen opgenomen ten aanzien van het gebruik van de openbare ruimte, de inrichting en het toezicht. Ook het tijdelijke covid-19 beleid is hierin opgenomen. Met de tijdelijke verleende exploitatievergunningen (vanuit de kaders uit de Corona Herstelagenda) kan worden afgeweken van de gewenste normen (terrasoverkappingen, terrasschermen en terrasverwarming). Dit Covid-19 beleid is vervallen op 1 oktober 2024, waardoor de gebruikelijke normen weer gelden. Rechts staat een samenvatting van de belangrijkste regels, een meer uitgebreid overzicht is opgenomen in de bijlage.

In het [horecakader 2017](#) is de visie op de horeca in Hilversum opgenomen. In het kader zijn de horecaconcentratiegebieden vastgesteld en regels voor sluitingstijden opgenomen. De kwaliteitseisen voor de terrassen zijn uitgewerkt in de nadere regels, zoals hierboven benoemd.

In het [horecaconvenant](#) staan afspraken tussen de convenantpartners met betrekking tot verantwoordelijkheden. Zoals het schoonhouden van het terras en de directe omgeving en afspraken over vluchtwegen en brandveiligheid. Deze afspraken kunnen ook worden opgenomen in de exploitatievergunning van de horecaondernemers, momenteel wordt het horecaconvenant vernieuwd.

Artikel 7. Nadere regels voor terras

Het exploiteren van een terras mag geen onevenredige aantasting van het gebruik van de openbare ruimte opleveren. Elk terras betreft maatwerk. Om die reden wordt de bevoegdheid aan het college verleend om nadere regels te stellen ten aanzien van terrassen. Dit stelt het college tevens in de gelegenheid om tijdelijke maatregelen te nemen in bijzondere situaties, zoals bijvoorbeeld de coronacrisis.

Artikel 10a covid-19 beleid

Vanwege de nasleep van de coronacrisis wordt aan ondernemers meer ruimte geboden. Dit uit zich in een herstelplan fase 2. Evenals tijdens de beperkingen die golden op grond van de Wet tijdelijke maatregelen covid-19, zijn ook in een beperkte periode na deze maatregelen ruimere terrassen toegestaan. Daarmee wordt tijdelijk afgeweken van de gewenste normen voor terrassen. Binnen het herstelplan zijn de kaders gegeven voor een afweging van de verschillende belangen.

Gemeenteblad “Nadere regels terrassen Hilversum” 19 april 2022

Gebruiksregels openbare ruimte

✓ Artikel 3. Ongehinderde doorgang (vrijhouden blindegeleidestrook en ongehinderde doorgang van 1,5 meter voor voetgangers).	Artikel 5 t/m 10. Regels ten aanzien van inrichting
✓ Artikel 4. Veiligheid (ontruimen wanneer gemeente, politie of brandweer het vraagt en mogelijk tijdelijke beperking vergunning tijdens evenementen)	✓ Meubilair
	✓ Parasols
	✓ Reclame-uitingen
	✓ Verboden
	✓ Bijzondere bepalingen gevelterrassen
	✓ Bijzondere bepalingen pleinterrassen
	✓ Covid-19 beleid:

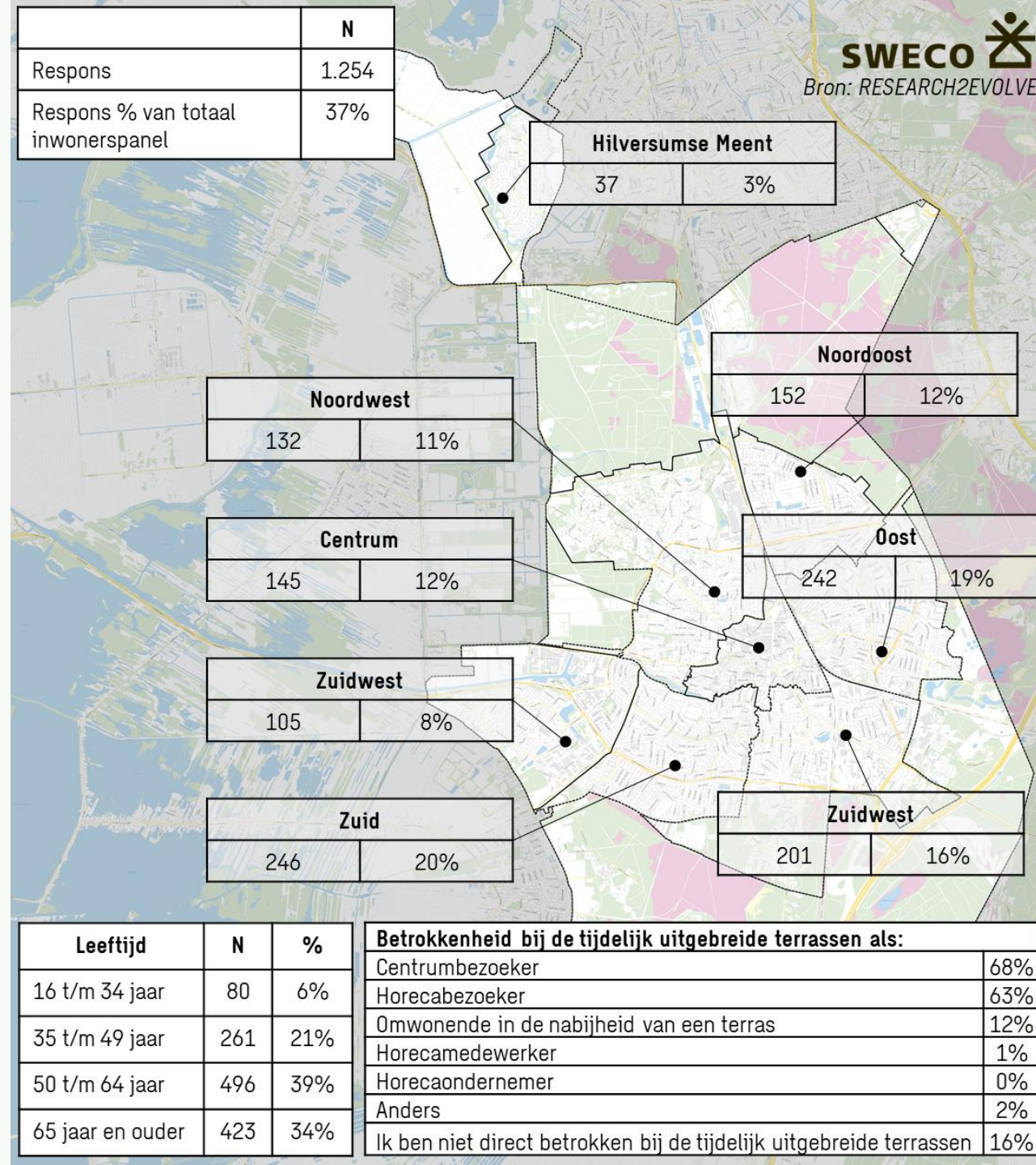
Artikel 10a Covid-19 beleid

1. Het bepaalde in en krachtens dit artikel vervalt met ingang van **1 oktober 2024**.
2. De burgemeester kan, met inachtneming van het gestelde in artikel 7 van de Horecaverordening Hilversum 2021 en in afwijking van deze nadere regels, tijdelijke exploitatievergunningen verlenen om extra terrasruimte bij horecaondernemers mogelijk te maken.
3. In afwijking van deze nadere regels zijn terrasoverkappingen, terrasschermen en terrasverwarming bij horecaondernemers toegestaan indien dit in de tijdelijk exploitatievergunning als bedoeld in het tweede lid is opgenomen.

2. Ervaringen met de tijdelijk uitgebreide terrassen

Burgerpanel

- De leden van burgerpanel Hilversum zijn bevestigd over hun ervaringen ten aanzien van de tijdelijk uitgebreide terrassen. Middels een online formulier konden de respondenten reageren in de periode van 8 t/m 25 juli. 1.254 respondenten hebben de vragenlijst volledig ingevuld. Dit betreft 37% van het totale burgerpanel. De respondenten geven geen representatieve weergave van de demografische opbouw van de inwoners van de gemeente Hilversum. De groep 50+'ers is oververtegenwoordigd. Het onderzoeksbureau heeft hiervoor een weging toepast om tot een representatieve weergave te komen.
- ✓ Bijna zeven op de tien (68%) deelnemers is betrokken bij de tijdelijk uitgebreide terrassen als centrumbezoeker. Zes op de tien (63%) is dit als horecabezoeker.
- ✓ Eén op de zes (16%) deelnemers voelt zich niet direct betrokken bij de tijdelijk uitgebreide terrassen.
- ✓ Het aantal respondenten woonachtig in het centrum (waar de meeste uitgebreide terrassen zijn gelegen) bedroeg 145 personen, 12% van het totaal.
- ✓ Het aantal respondenten dat nabij een terras woont bedroeg 150 personen, eveneens 12% van het totaal.
- Bovenstaande beschrijving van de respondenten toont aan dat de hele groep groot genoeg is om algemene trends in de ervaringen en wensen vast te stellen. De respondentengroep van inwoners in het centrum en respondenten die nabij een terras wonen zijn echter relatief klein. De resultaten moeten dus indicatief worden beschouwd.

Interne werksessies, interviews & enquête voor horecaondernemers

- **De interne werksessies** vonden plaats op 18 juli en 17 september 2024. In de eerste sessie is de tijdelijke terrassen geëvalueerd door ambtenaren van gemeente Hilversum en zijn de belangrijkste knelpunten besproken. In de tweede sessie zijn de uitkomsten van de enquête besproken en is afgestemd hoe nu verder te gaan. De belangrijkste punten uit deze sessies zijn opgenomen in de bijlagen en verwerkt in de hoofdstukken van aandachtgebieden en voorwaarden.
- **Interviews** hebben plaatsgevonden met horecaondernemers, politie & brandweer, centrummanagement en een vastgoedeigenaar. De interviews duurden ca. 45 minuten en hebben online plaatsgevonden. In totaal zijn negen mensen geïnterviewd.
- **De enquête voor horecaondernemers** is 25 keer ingevuld. Met name ondernemers in het centrum (19) hebben hun mening laten weten via het online formulier. Van de 25 deelgenomen horecaondernemers hebben 17 een uitgebreid terras. Alle respondenten zijn meegenomen in de analyse. Aan alle horecaondernemers is de oproep gedaan om hun mening kenbaar te maken. Dit is per mail en Whatsapp verzonden. In totaal is de enquête slechts door een kleine 10% ingevuld (totaal 278 vestigingen, maar sommige eigenaren van meerdere vestigingen).

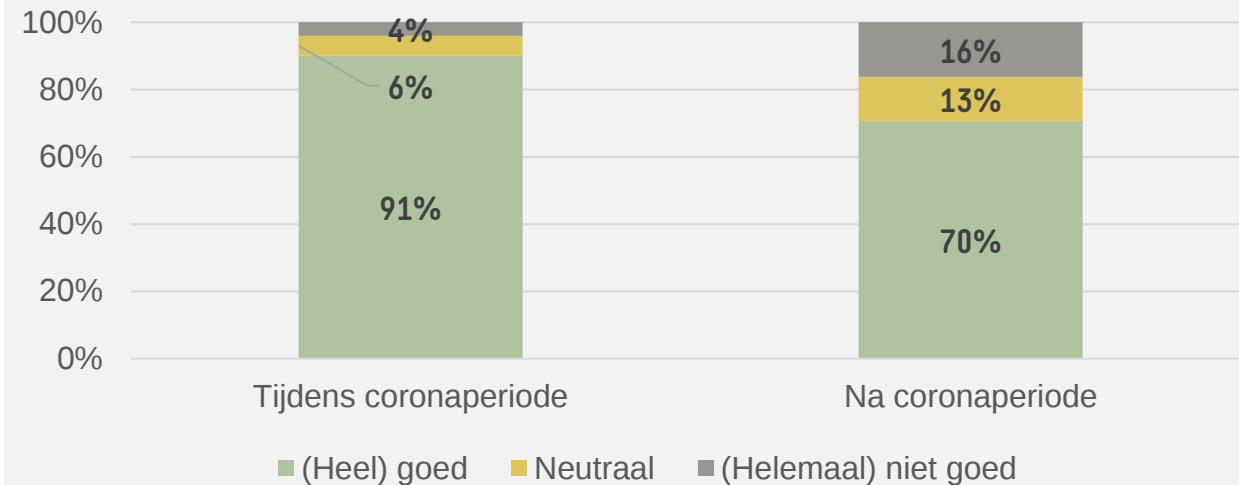

Brede steun voor tijdelijk uitgebreide terrassen

- Vanuit het **burgerpanel** blijkt dat een ruime meerderheid positief gesteld is over de uitbreiding van de terrassen in de gemeente. Tijdens de coronaperiode vond 91% van het panel het (heel) goed dat horecaondernemers uitgebreide terrassen kregen. Na de coronaperiode zakte dit aantal naar 70%. 16% van de respondenten vond het (helemaal) niet goed dat horecaondernemers extra terrasruimte ontvingen/ behielden. De houding ten aanzien van terrassen is na de coronaperiode dus licht veranderd.
- De **horecaondernemers** zijn ook positief gestemd over de uitgebreide terrassen. 88% van de bevroagde ondernemers vindt het goed dat zij de mogelijkheid hadden om hun terras uit te breiden. Na de coronaperiode is deze mening alsnog overwegend positief, maar licht gedaald tot 72%. De horecaondernemers geven de volgende reden aan waarom zij de meerwaarde inzien van de uitgebreide terrassen:
  - ✓ Grotere afstand tussen gasten (16 keer)
  - ✓ Meer omzet kunnen genereren (10 keer)
  - ✓ Meer zichtbaarheid (6 keer)

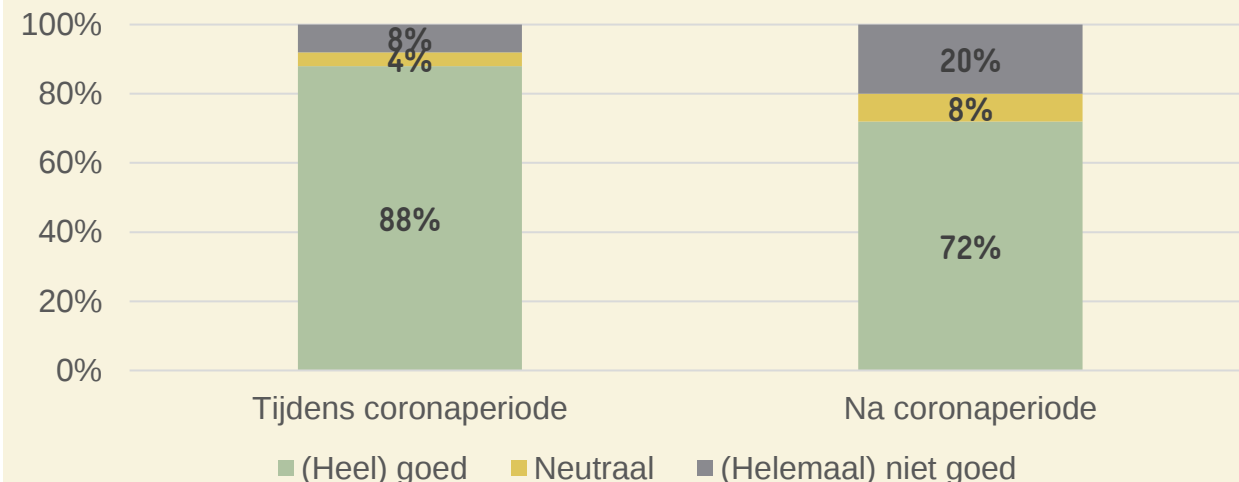
BURGERPANEL

Wat vindt u ervan dat horecaondernemers in Hilversum tijdelijk extra terrasruimte hebben gekregen?

HORECA ONDERNEMERS

Wat vindt u ervan dat u als horecaondernemers in Hilversum tijdelijk extra terrasruimte heeft gekregen?

Toegevoegde waarde wordt ingezien

- De toegevoegde waarde van de tijdelijk verruimde terrassen wordt ingezien. Deze mening wordt gedeeld onder zowel horecaondernemers, bewoners en overige stakeholders. De voornaamste reden van de toegevoegde waarde is:
  - ✓ De **verbeterde sfeer**;
  - ✓ Dat het **goed** is **voor de horecaondernemers**, en;
  - ✓ Goed voor de buurt als **ontmoetingsplek**.

“Uitstraling, beleving is prettiger. Dus absolute meerwaarde om de stad levendig te houden. Combinatie van horeca, winkels en cultuur versterkt elkaar”.
(Koninklijke Horeca Nederland)

“De maatregel was nodig in coronatijd. Alles moest dicht, dus de omzetten in de horeca werden misgelopen. Door de maatregel konden de ondernemers ietwat inhalen wat ze verloren hebben”.
(Centrummanagement Hilversum)

Zo leuk! Levendig, typisch Hollands, groot stedelijk, trekt mensen naar buiten.
(Inwoner Hilversum)

“Het maakt het dorp levendiger en de Groest veiliger (kwamen eerst vooral uitgaansjongeren, nu ook veel meer volwassenen, heel fijne ontwikkeling!)
(Inwoner Hilversum)

Ik vind het prettig om de afstand van corona op plekken als een terras aan te houden.
(Inwoner Hilversum)

Voor de coronaperiode was er een restrictief beleid in Hilversum. Een groter terras nu, heeft het gewenste effect
(Vastgoedeigenaar Hilversum)

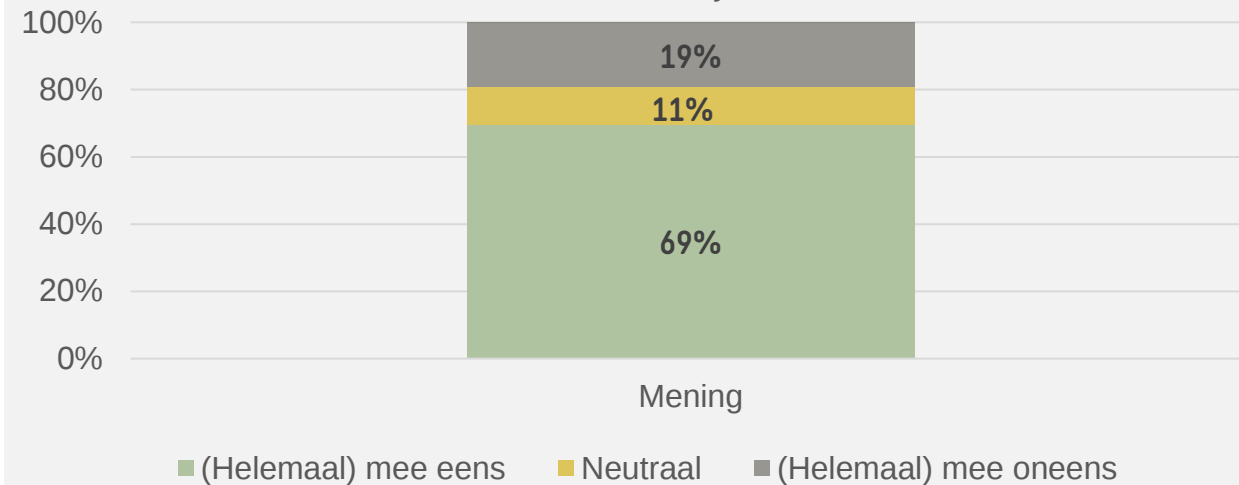
- 1 **Verbeterd de sfeer**
- 2 **Goed voor horecaondernemers**
- 3 **Goed voor de buurt als ontmoetingsplek**

Merendeel wil ook in toekomst uitgebreide terrassen

- Vanuit het **burgerpanel** blijkt dat een ruime meerderheid positief gesteld is over het idee om de terrasuitbreiding langer van kracht te laten blijven. In totaal is 69% het hiermee (helemaal) eens en 19% het hiermee (helemaal) oneens. De ruime meerderheid is dus voor en het aandeel is bijna net zo groot als de mensen die het ook eens waren met de tijdelijke verlenging na corona.
- De **horecaondernemers** zijn ook positief gestemd over de verlenging van de uitgebreide terrassen. De ruime meerderheid is voor verlenging en slechts een klein deel is helemaal tegen (8%) of wil het alleen onder strikte voorwaarden (8%). **heffing van precario is in deze enquête niet meegenomen.*

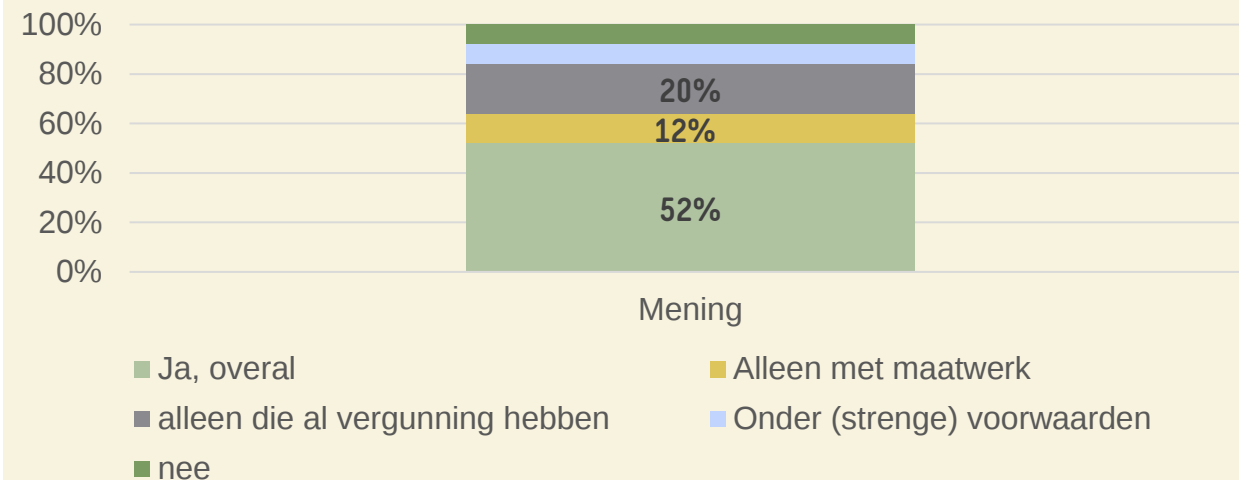
BURGERPANEL

Ik vind het een goed idee als tijdelijke terrasuitbreidingen in Hilversum langer van kracht blijven.

HORECA ONDERNEMERS

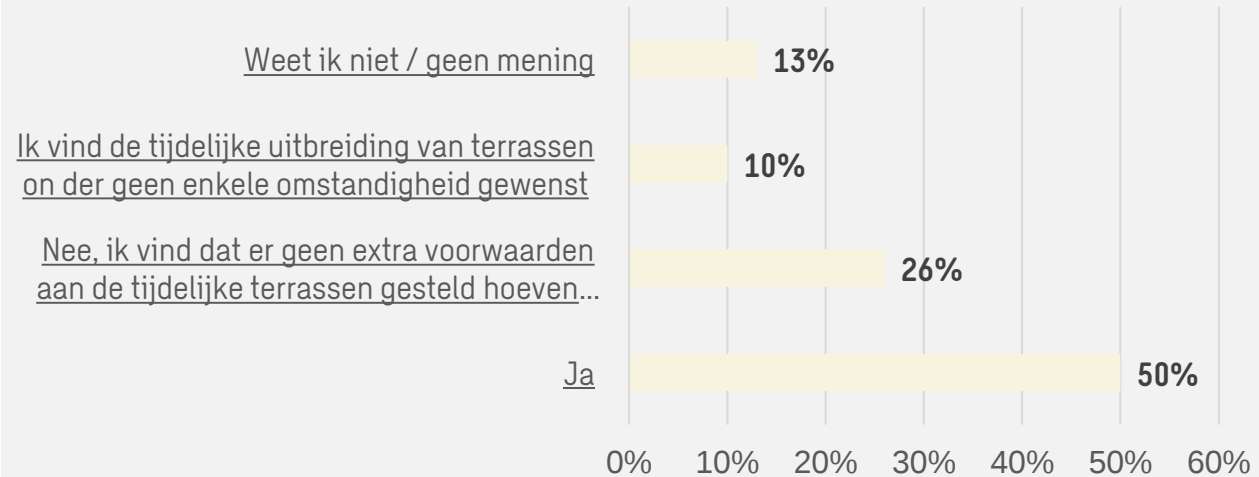
Vindt u, als horecaondernemer, dat de tijdelijke terrasuitbreidingen in Hilversum langer van kracht moeten blijven?

Verdieping burgerpanel

- De helft (50%) van de deelnemers vindt dat de tijdelijke uitbreiding van terrassen in Hilversum aan voorwaarden moet voldoen. De belangrijkste voorwaarden voor de tijdelijke uitbreiding van terrassen die deelnemers benoemen zijn:
  - ✓ Geen overlast
  - ✓ Geen terrasverwarming
  - ✓ Duidelijke sluitingstijd
  - ✓ Goed onderhouden
  - ✓ Geen beperkingen voor fietsers en voetgangers
- Een kwart (26%) van de deelnemers vindt dat er geen extra voorwaarden gesteld hoeven worden. Eén op de tien (10%) deelnemers vindt de tijdelijke uitbreiding van terrassen onder geen enkele omstandigheid gewenst.

BURGERPANEL Vindt u dat de tijdelijke uitbreiding van terrassen in Hilversum aan voorwaarden moet voldoen? Zo Ja, wat is voor u dan de belangrijkste voorwaarde?

HORECA ONDERNEMERS

Vindt u dat er voorwaarden moeten worden gesteld aan uitgebreide terrassen wanneer de tijdelijke maatregel verlengd zou worden? En welke voorwaarden zouden dat zijn?

*Dat het bevorderlijk is voor de uitstraling van Hilversum als stad
(Horecaondernemer Hilversum)*

*Dat de toegankelijkheid van bewoners en bezoekers gewaarborgd blijft
(Horecaondernemer Hilversum)*

*Niet andere dan die er voor de corona herstel zijn gebruikt aangezien het nu al heel lang goed gaat zie ik niet waarom het opeens niet zou kunnen.
(Horecaondernemer Hilversum)*

Echter, ook knelpunten en overlast

- Het merendeel geeft aan dat er geen overlast ervaren wordt van de tijdelijke uitgebreide terrassen. 18% van het burgerpanel geeft aan dat er overlast ervaren wordt van de tijdelijk uitgebreide terrassen. Ca. $\frac{3}{4}$ van deze overlast wordt ervaren in het centrum.
- De grootste overlast wordt ervaren voor:
  - ✓ Hinder in toegankelijkheid
  - ✓ Onveilige verkeerssituaties
  - ✓ Afgeleide overlast (bijv. fietsparkeren)
  - ✓ Geluidsoverlast

*"Het maakt het dorp veel slordiger en moeizaam doorheen te komen als het druk is. Ook meer gevoel van onveiligheid
(Inwoner Hilversum)*

*Een mooie en net centrum heeft invloed op het gedrag van de bezoeker. Zij zullen zich ook netter gedragen.
(Centrummanagement Hilversum)*

*De uitbreiding is wel oneerlijk gegaan. Sommige ondernemers hebben er niks bij gekregen en andere zijn van geen terras naar mega terras gegaan.
(Inwoner Hilversum)*

*Helaas zie ik dat blinden geleidenstroken met regelmaat geblokkeerd worden door obstakels van allerlei soorten, stoel, tafel, pallets, fiets, brommer, auto's hier graag hard tegen optreden
(Inwoner Hilversum)*

*Fietsen op Groest niet meer toegestaan. Is een belangrijke route voor fietsen zuid-noord
(Inwoner Hilversum)*

*Blinde geleidestroken/ molgoten zijn niet overal toegankelijk
(Ambtenaar gemeente Hilversum)*

1
2
3

Hinder in toegankelijkheid

Onveilige verkeerssituatie

Afgeleide overlast**/geluidsoverlast

Mening centrumbewoners en omwonenden terras nagenoeg gelijk

- Over het algemeen hebben de centrumbewoners en de omwonenden van terrassen dezelfde ervaringen en meningen over de uitgebreide terrassen als Hilversummers totaal. Er zijn slechts een aantal kleine nuance verschillen. Hierbij moet vermeld worden dat de centrumbewoner als respondentengroep relatief klein is (145) net als de groep omwonenden van de terrassen (150). Onderstaande resultaten moeten indicatief worden beschouwd.
  - ✓ **Centrumbewoners** zijn vaker negatief over de extra terrasruimte en ervaren meer overlast. Een iets groter deel van de centrumbewoners geeft aan dat ze het geen goed idee vonden dat er na de coronaperiode er nog extra terrasruimte was (24% om 16%). En ze geven aan iets vaker overlast te ervaren door de tijdelijke terrassen (23% om 14%).
  - ✓ **Omwonenden van de terrassen** geven vaker aan geluidsoverlast te ervaren. Van de kleine minderheid (25%) van de omwonenden van de terrassen die aangeeft overlast te ervaren van de tijdelijke terrassen, geeft 50% aan dat ze geluidsoverlast ervaart. Dat was bij de Hilversummers, die wel overlast ervaren 23%.

Grootste knelpunten voor de stakeholders

- **Brandweer:** veilige *calamiteitenroute* in gevaar bij *Groest* (bochtenstraat voor de brandweerwagen niet overal mogelijk) en *Wagenmakersplein* (volgebouwd waardoor de brandweerwagen er niet doorheen kan). De voorwaarden die de brandweer heeft opgesteld (voor de Groest, zie bijlage) worden niet allemaal nageleefd en niet gehandhaafd. Advies: als de terrassen toch blijvend mogen worden uitgebreid, dan moeten ondernemers zich houden aan de voorwaarden, dit vergt handhaving.
- **KHN en horecaondernemers:** *handhaving* moet daadkrachtiger en duidelijker optreden. Er moeten consequenties zijn als de ondernemer de regels overtreedt, dit zet ook een voorbeeld voor andere ondernemers. De zorg om *precario* onder de horecaondernemers is groot, blijkt uit meerdere interviews. Er spelen twee punten: de verhoging van de precario en het heffen van precario met terugwerkende kracht over de tijdelijk uitgebreide terrassen. De ondernemers hebben het financieel gezien nog steeds zwaar vanwege de krappe marges in de horecasector. Mogelijk zorgen de hoge kosten ervoor dat een aantal ondernemers afziet van de mogelijkheid tot een uitgebreid terras.
- **Centrummanagement:** *verrommeling* van winkelstraten door rommel (kraaien) en geen uniforme terrassen (uitstraling en materialen). Hier moeten duidelijke regels voor komen die worden gehandhaafd. Ook *precario* een zorg. Er moet sprake zijn van wederkerigheid; ondernemer moet actief meehelpen aan een schone en nette straat, maar gemeente moet ook laten zien wat ze met verhoogd precario gaan doen. Betere handhaving bijvoorbeeld.

3. Verdieping aandachtsgebieden

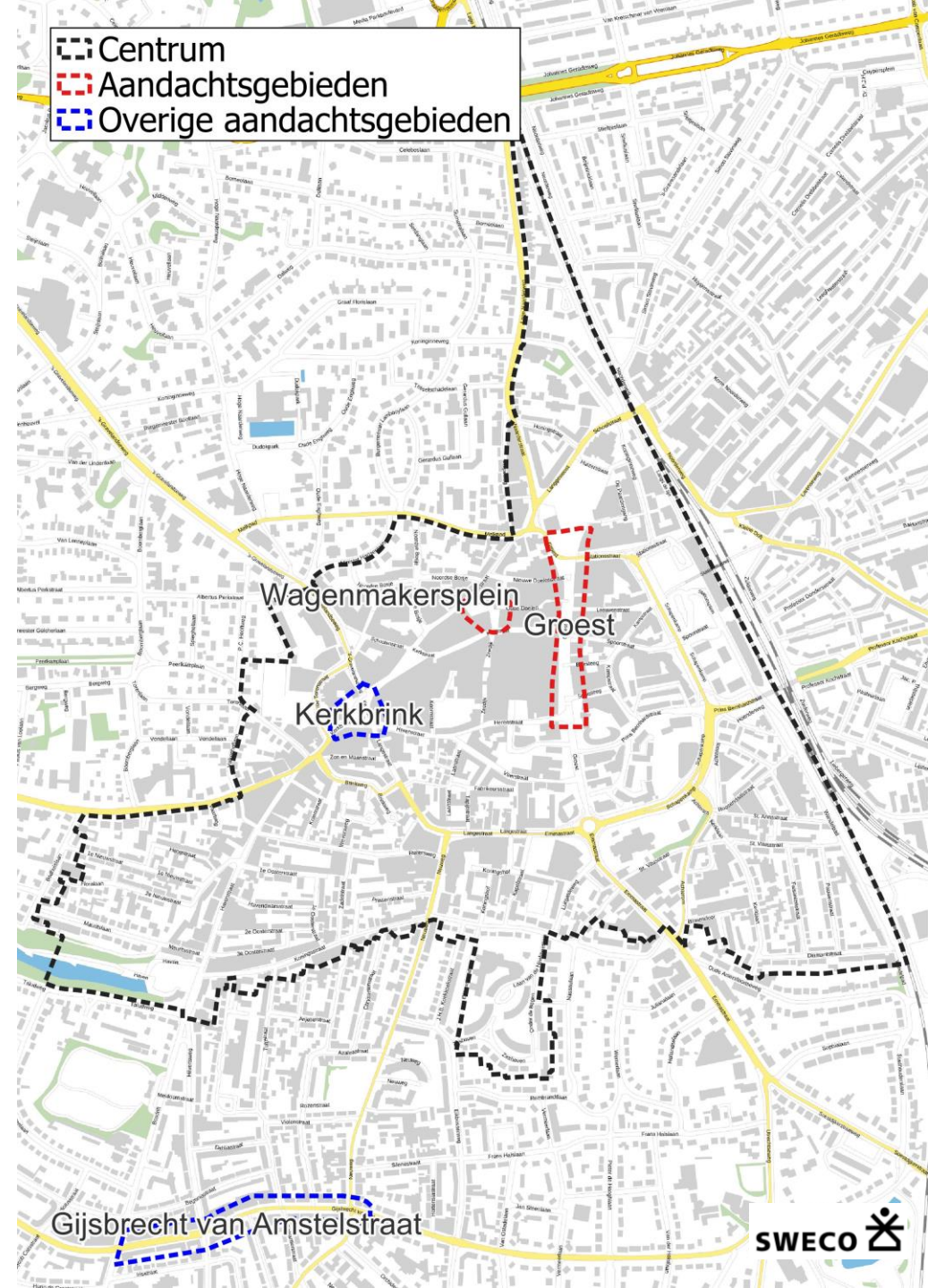
Aandachtsgebieden uitgebreide terrassen

- Uit de evaluatie blijkt dat er **twee aandachtsgebieden** zijn in het centrum van Hilversum. Op deze locaties zorgen de uitgebreide terrassen voor een aantal knelpunten. Het gaat om de volgende locaties:

- ✓ **Groest**
- ✓ **Wagenmakersplein**

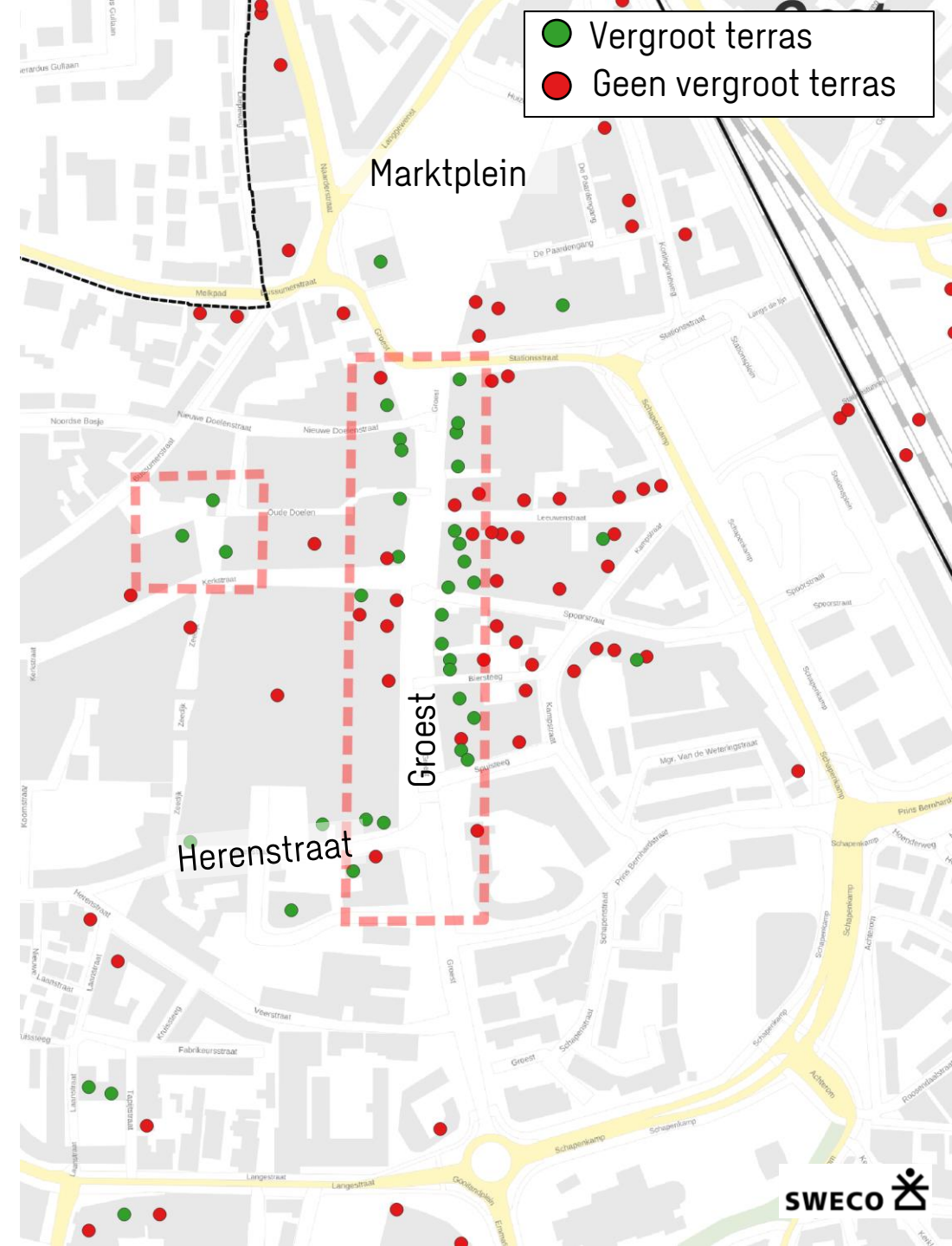
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige situering, de knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen.

- Ook zijn er **twee (ontwikkel)gebieden** die opnieuw worden ingericht en aandacht vereisen. In beide gevallen komt er een nieuwe situatie in ruimtelijke inrichting die vraagt om maatwerk voor terrassen. Het gaat om de volgende gebieden:
  - ✓ **De Kerkbrink.** De brink wordt in 2025 opnieuw ingericht. De gemeente is momenteel bezig met het definitief ontwerp en hoe de terrassen daarin passen.
  - ✓ **De Gijsbrecht van Amstelstraat.** De straat wordt momenteel opnieuw ingericht. Hierin is al rekening gehouden met de plaatsen waar terrassen mogelijk kunnen staan.

Groest - situatieschets

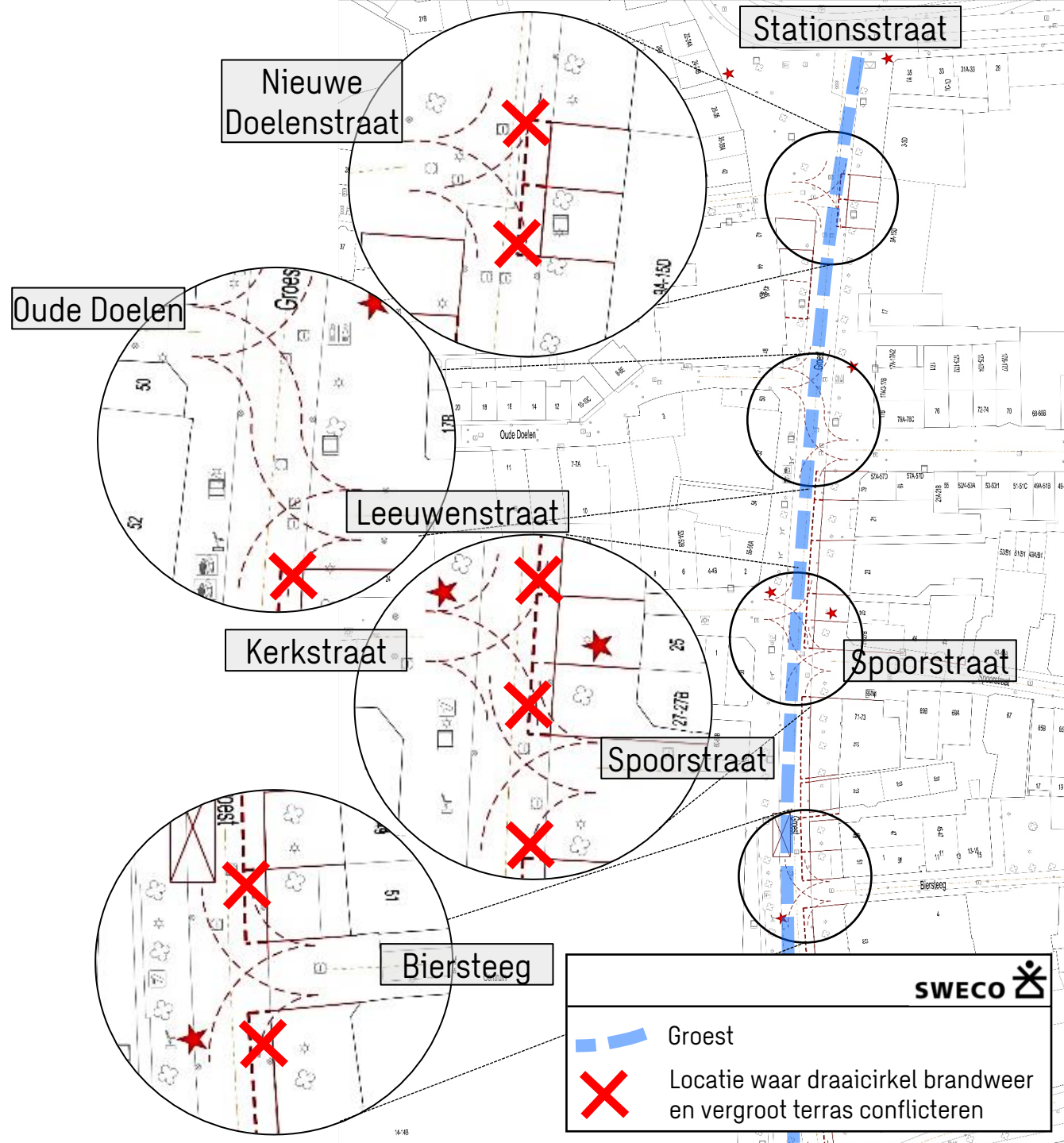
- De Groest (Herenstraat tot Marktpluin) is een horecaconcentratiegebied. Hier zit veel uitgaanshoreca maar afgelopen jaren zijn er ook steeds meer restaurants bijgekomen. Dit zorgt voor een gebied dat dag en nacht levendig is.
- De Groest was tot voor kort onderdeel van het hoofdfietsrouten netwerk, maar is dat nu niet meer. Er mag nu alleen buiten winkelopeningstijden worden gefietst.
- Groest is ook de uitwijkplek voor de warenmarkt als die wordt verplaatst t.b.v. evenementen (ca. zes keer per jaar). Vroeger vonden deze evenementen ook nog op de Groest plaats maar dat is nu niet meer.
- Groest is steeds meer een verblijfsgebied geworden. Wanneer de winkels open zijn vooral langzaam (lopend) verkeer. Maar buiten de winkeltijden komen nog veel verkeersstromen samen: lopen, fietsen, laden en lossen.
- Op de Groest zijn 20 uitgebreide terrassen, wat het gebied nog levendiger heeft gemaakt.

Groest - knelpunten

Op de Groest is er een aantal knelpunten (mede) veroorzaakt door de uitgebreide terrassen:

- De brandweer heeft voor de uitgebreide terrassen op de Groest een 'positief advies mits', gegeven. Daarbij is gesteld dat vergrote terrassen mogelijk zijn, mits er wordt gehouden aan de 11 voorwaarden (zie bijlage). De voorwaarden moeten de veiligheid garanderen. In praktijk blijkt dat minimaal de helft van deze voorwaarden niet wordt nagekomen.
- De brandweer geeft aan dat de terrassen op een aantal locaties groter zijn dan afgesproken en permanent voorbij de molgoot ook tijdens laad en los tijden. De voorwaarden worden dus niet nagekomen en er wordt niet op gehandhaafd. Door de te grote terrassen kan de calamiteitenroute niet gewaarborgd worden. Op acht locaties aan de Groest kan de brandweerwagen niet de draaicirkel maken omdat de terrassen daar te groot zijn. Met name de hoek tussen de Kerkstraat, Spoorstraat en Groest is moeilijk te maken.
- Er zijn meerdere vaste objecten gebruikt (afscheiding en parasols) waardoor ze niet makkelijk snel kunnen worden weggehaald wanneer nodig. Soms ook met spankabels waardoor er nog meer ruimte wordt gebruikt.
- Er bevindt zich bebouwing op de blindegeleidestrook.
- Tijdens evenementen zijn de terrassen soms nog te groot.
- Op sommige locaties mist een uniforme uitstraling. Veel verschillend materiaal gebruikt op de terrassen. Er is geen visie over de uitstraling van de Groest.
- Er zijn ook afgeleide knelpunten door het gebrek aan ruimte mede door de vergrote terrassen zoals: verkeerd geparkeerde fietsen, afvalbakken die op straat staan en rommel en afval op straat.

Groest – mogelijk oplossingsrichtingen

Vanuit de participatie zijn de volgende mogelijk oplossingsrichtingen naar voren gekomen om de knelpunten weg te nemen:

- Blindegeleidestrook vrijhouden. Dit staat al in de regels maar vraagt opvolging (goede communicatie, verantwoordelijkheid ondernemers en handhaving). Mogelijk kan deze ook worden verlegd naar buiten terras, andere kant molgoot.
- Terras terug naar molgoot (is al groter ten opzichte van voor corona).
- Een markering (bijvoorbeeld een steentje) op de grens van terras (handhaafbaar).
- Werken met tijden voor op en afbouw terras buiten laad en lostijden.
- Herinrichting (terras en straat) bij kruising Herenstraat (naar Spuisteeg). Nu een gevaarlijk punt met grote terrassen en doorstroomroute voor fietsers.

Ook kwamen er zaken naar voren die de Groest en omgeving tot een fijner en veiliger verblijfsgebied zouden maken. Hierbij spelen de volgende keuzes:

- Keuze voor een ruimtelijke visie op de Groest, waarbij er ook voorwaarden kunnen worden gesteld aan (een uniforme) uitstraling terras. In Maastricht en Heerlen zijn voorbeelden van terraslocaties met uniforme uitstraling.
- Keuze voor vergroenen. De kans voor vergroenen van de straat pakken. Neem dit mee in de voorwaarden en uitstraling van terrassen.
- Keuze of je deel van Groest (markt)plein maakt of dat dit blijft zoals het is. Door aanpassing van Stationsstraat naar fietsstraat zullen het Marktterrein en noorden van Groest meer in elkaar overlopen. Kies je hier voor gevelterrassen of pleinterrassen?

Wagenmakersplein – situatieschets en knelpunten

- Het Wagenmakersplein ligt in het centrum en verbindt de Bussumerstraat met de Kerkstraat.
- Aan de noordzijde (zijde Bussumerstraat) bevindt zich een grote fietsparkeerplek en op het midden en zuidelijk deel liggen de terrassen.
- De terrassen komen van drie horecavestigingen en alle terrassen zijn vergroot. Dit heeft ertoe geleid dat het deel van het plein is volgebouwd met tafels en stoeltjes.
- Het Wagenmakersplein is een belangrijke doorgang en ook een (alternatieve) calamiteitenroute van de brandweer en dit conflicteert met de terrassen.
- De terrassen zijn op dit moment te groot om een doorgang van de brandweerwagen mogelijk te maken. Het snel wegplaatsen van de tafels duurt te lang wanneer de brandweer hier echt langs moet: snelheid telt.

Wagenmakersplein - mogelijke oplossingsrichtingen

- Uit de analyse blijkt dat alle stakeholders het eens zijn dat er een onveilige situatie is en dat de terrassen (op bepaalde plekken) moeten inkrimpen om een veilige doorgang mogelijk te maken.
- Samen met de brandweer nieuwe tekeningen maken voor een werkbare en veilige inrichting van het plein.
- Pak ook hier de kans die er ligt met vergroenen en een uniforme uitstraling. Dit kan worden meegenomen in de voorwaarden voor de vergunning van het vergrote terras.

4. Knelpunten en huidige beleidsregels terrassen

Toets knelpunten aan bestaande beleidsregels

Uit de analyse blijken er de volgende knelpunten spelen bij de tijdelijke uitgebreide terrassen in Hilversum.

1. **Calamiteitenroute** niet overal gewaarborgd. Geen ongehinderde doorgang (Wagenmakersplein) of draaicirkel kan niet worden gemaakt (Groest).
2. Er is bebouwing op de **blindegeleidestrook**.
3. De terrasmeubels gaan verder dan de **molgoot**, ook tijdens laden en lossen.
4. **Terrasafscheiding** met **vaste objecten** en **spankabels** zorgen voor blokkades.
5. **Terrassen** gaan niet altijd weg tijdens **evenementen**.
6. Rommelig beeld en geen **uniforme uitstraling**.

In het huidige beleid "Nadere regels terrassen Hilversum, 2022" staan verschillende beleidsregels waarmee bovenstaande knelpunten kunnen worden opgelost. In de bijlage zijn alle relevante beleidsregels opgenomen. In het kader rechts staan de relevante regels gekoppeld aan de nummering van bovenstaande knelpunten.

De huidige nadere regels voor terrassen stellen strikte voorwaarden. Indien deze regels (volledig) toegepast zouden worden, kan dit resulteren in de mogelijkheid om slechts kleine terrassen te vergunnen, bijvoorbeeld op de Groest.

Concluderend is het mogelijk om met de huidige regelgeving het merendeel van de knelpunten te voorkomen of op te lossen, maar dan moeten deze wel worden nageleefd. Het ontbreekt op dit moment aan duidelijke communicatie van regels en handhaving. De regels moeten makkelijk terug zijn te vinden (intern en extern), bijvoorbeeld op de vergunning. Ook moet duidelijk zijn wat de consequenties zijn voor het niet nakomen van de regels. Waar de regels op dit moment nog niet geheel toereikend zijn is op het punt van uniforme uitstraling, de regels zijn niet concreet genoeg. Mogelijk kan dit worden opgelost met gebiedsspecifieke visies op uitstraling. Ook voor de aanpak van spankabels en vaste objecten van terrasafscheidingen zijn de regels niet direct toepasbaar. Dit vraagt maatwerk op de vergunningen.

1. **Calamiteitenroute:** Artikel 3: Ongehinderde doorgang: "1. Een terras is alleen toegestaan als er op de rijbaan altijd een ongehinderde doorgang is van 4,5 meter." en "Daarnaast moet rekening gehouden worden met de bochtstralen van nood- en hulpdiensten. Dit moet per aanvraag apart worden bekeken."
2. **Blindegeleidestrook:** Artikel 3: Ongehinderde doorgang: "3. Indien er sprake is van een blindengeleidestrook dient deze altijd vrij te blijven."
3. **Molgoot:** Artikel 3: Ongehinderde doorgang: In voetgangersgebied geldt: "Het terras mag niet op of over de rijbaanscheiding/molgoot komen."
4. **Terrasafscheiding:** Artikel 9 Bijzondere bepalingen gevelterrassen: "De hoogte van een terrasafscheiding wordt gekaderd door wat is bepaald in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan Binnenstad 2013, waar het merendeel van de horeca is gevestigd, is specifiek opgenomen dat een terrasafscheiding niet hoger dan 1,50 meter mag zijn."
5. **Evenementen:** Artikel 4 veiligheid: "2. Tijdens evenementen kan de exploitatievergunning voor het terras tijdelijk worden beperkt of geheel worden ingetrokken."
6. **Uniforme uitstraling:** Artikel 5 meubilair: "Het terrasmeubilair moet passen bij de functie en beeldkwaliteit van het terras en de omgeving."

5. Voorwaarden voor (permanent) uitgebreide terrassen

Voorwaarden voor permanent uitgebreide terrassen

- Uit de evaluatie blijkt dat er een aantal voorwaarden moeten worden meegenomen wanneer er wordt doorgegaan met de uitgebreide terrassen. Hierbij moeten keuzes worden gemaakt.
  - ✓ Samenbrengen van regels voor terrassen. Er zijn vele regels (Horecakader, APV, horecaverordening en nadere regels terrassen), maar deze moeten samen worden gebracht en goed vindbaar zijn (intern en extern). Een mogelijke aanscherping op uitstraling en gebruik materialen voor terras afscherming maakt de regels beter toepasbaar.
  - ✓ Nieuwe terrastekeningen op vergunning. Maak deze ook gelijk digitaal in één systeem, dit maakt het ook handhaafbaar. Verantwoordelijkheid voor team horeca of afdeling openbare ruimte.
  - ✓ Het is maatwerk, op sommige locaties beperkingen door: smalle stoep, blindengelijdenstrook, calamiteitenroute laden/lossen.
  - ✓ Naleving regels. De regels (in beleid en vergunningen) moeten duidelijk worden gecommuniceerd (intern en extern), en ook worden opgevolgd: optreden wanneer nodig. De terrassen blijken nu soms al groter dan in de vergunning is toegestaan.
  - ✓ Vergunningverlening voor (uitgebreid) terras dient goed intern te worden afgestemd met alle relevante afdelingen.
  - ✓ Om op te treden is meer capaciteit nodig op handhaving, met name “juridische handhaving”. Hiervoor moet ruimte worden gemaakt.
  - ✓ Voorwaarden voor uniforme uitstraling, per gebied of voor hele centrum. Dit vraagt ook om een ruimtelijke visie. Dit is minder urgent en zijn keuzes voor de lange termijn.
  - ✓ Verken de mogelijkheid tot inzet tijdelijke exploitatievergunningen (3 tot 5 jaar). Zo hou je grip op de situatie. Dit wel afstemmen met de ondernemers, want zij hebben een lange termijn visie nodig om investeringen te maken.
  - ✓ Omgang met precario vergt nog verdere afstemming en leidt mogelijk tot ontevreden horecaondernemers. Zorg dat gelijktijdig met het verhaal van de vergrote terrassen wordt uitgewerkt. Is namelijk ook van invloed op keuze ondernemer voor aanvraag vergroot terras.

6. Conclusies en lessen voor de toekomst

Conclusies

Ervaringen: Voor- en nadelen van tijdelijke uitbreiding terrassen

Op 1 oktober 2024 is de regeling voor tijdelijke uitgebreide terrassen in Hilversum afgelopen. In deze evaluatie is zijn de ervaringen omtrent de uitgebreide terrassen in Hilversum opgehaald bij de inwoners, ondernemers, het college en de ambtenaren van de gemeente Hilversum, de veiligheidsdiensten, een grote vastgoedeigenaar en centrummanagement.

Uit deze evaluatie is gebleken dat de mogelijkheid voor uitgebreide terrassen over het algemeen goed is bevallen. Het zorgt voor meer reuring in het centrum en de combinatie van horeca, winkels en cultuur versterkt elkaar. Echter, de uitgebreide terrassen zorgen ook voor overlast en onveilige situaties, in het bijzonder op de Groest en het Wagenmakersplein.

In de tabel rechts zijn de belangrijkste voor en nadelen van (tijdelijk) uitgebreide terrassen opgenomen die tijdens de evaluatie naar voren zijn gekomen.

PARAMETER	VOORDELEN	NADELEN
Economisch	Steun in de rug en meer omzet voor ondernemers (hangt wel samen met precario).	Niet alle ondernemers hebben mogelijkheid om terras uit te breiden (oneerlijk).
Calamiteitenroute		Calamiteitenroute in geding op aantal locaties. Op Wagenmakersplein kan de brandweerwagen er niet door en in de Groest is niet overal de benodigde 10 meter voor draaicirkel mogelijk.
Uitstraling	Levendige straten en aantrekkelijk centrum. Mogelijkheid tot betere spreiding.	Rommelig, niet overal uniforme uitstraling van terrassen (meubilair).
Maatschappelijk	Ontmoetingsfunctie voor inwoners en bezoekers.	Minder openbare ruimte die ook voor andere doeleinden kan worden gebruikt.
Mobiliteit	Goed opgezette terrassen kunnen helpen om structuur aan te brengen.	Op een aantal plekken zijn terrassen neergezet waar het niet helemaal past, hierdoor komt een (veilige) doorstroming in gevaar. Minder plek voor bevoorrading, fietser, voetgangers en minder validen (smalle stoep en blokkade blindengeleidestroom).
Openbare orde	Meer ogen op de straat, ook in de avond.	Op sommige locaties wordt het erg druk, dit leidt tot overlast. Vraagt meer toezicht en handhaving.
Milieu	Kans om groene eisen te stellen aan de terrassen. Vergoeden als voorwaarde opnemen.	Geluids- en geuroverlast vanaf terras.

Conclusies en aanbevelingen

De evaluatie vormt het 0-punt, waarmee kan worden besloten hoe er in de toekomst moet worden omgegaan met de mogelijkheid tot uitgebreide terrassen in Hilversum.

Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid van inwoners, ondernemers en stakeholders de tijdelijke uitbreiding van terrassen een goede maatregel vond en deze mogelijkheid ook **voor de toekomst wil behouden**.

Op de meeste locaties ging het goed, en is een **uitgebreid terras ook voor de toekomst in beginsel mogelijk met een tijdelijke vergunning**.

Een **aantal knelpuntlocaties vragen maatwerk en meer terughoudendheid**, om onveilige situaties en te grote overlast te voorkomen. Dit speelt vooral op Groest en Wagenmakersplein.

We doen de volgende aanbevelingen:

- Het **samenbrengen** en duidelijk **communiceren en naleven van beleidsregels**.
- Opmaken en vastleggen van **nieuwe terrastekeningen** bij vergunningverlening. **Maatwerk blijft vereist**, zeker voor knelpuntlocaties.
- **Veiligheid staat voorop**. Dit vraagt terughoudend op plekken waar de terrassen de calamiteitenroute onmogelijk maken (Groest en Wagenmakersplein).
- Om (meer) **grip** te houden op de situatie pleiten we **voor tijdelijke exploitatievergunningen voor een uitgebreid terras (3, 5 of 10 jaar?)**.
- Een juiste uitvoering van beleid is een **gedeelde verantwoordelijkheid** van gemeente, ondernemers en overige stakeholders.
- **Handhaving vormt het sluitstuk**. Ondernemers houden zich aan de voorwaarden, spreken elkaar zo nodig aan op misstanden, en de gemeente treedt op als voorwaarden (herhaaldelijk) worden geschonden.

Lessen voor de toekomst

Randvoorwaarden voor uitgebreide terrassen in Hilversum

Om de uitgebreide terrassen permanent te vergunnen moet de gemeente inzetten op een aantal randvoorwaarden: voldoende ambtelijke capaciteit, goede interne afstemming, heldere communicatie met horecaondernemers en omwonenden, goede klachtenregistratie en een toegankelijk digitaal systeem waarin de terrastekeningen staan.

Ook is het aan te bevelen om de discussie omtrent de precario gelijktijdig af te stemmen en af te handelen. Dit is ook van invloed op de keuze van de ondernemers voor grotere terrassen.

Gebiedsspecifieke visie en aanpak

Om een aantal opgaven in een keer en integraal aan te pakken is een gebiedsspecifieke visie en aanpak een optie, bijvoorbeeld voor de Groest. Hierbij kan ook de inrichting en uitstraling van het terras nader worden uitgewerkt met alle betrokkenen.

Samenvattend de conclusies en aanbevelingen:

1: Een meerderheid van inwoners, ondernemers en stakeholders vond de tijdelijke uitbreiding van terrassen een goede maatregel en wil deze mogelijkheid ook in de toekomst behouden.

2: Op de meeste locaties ging het goed, maar op een aantal locaties spelen de nodige knelpunten, met name op Groest en Wagenmakersplein.

3: Er zijn al beleidsregels voor terrassen om de knelpunten te voorkomen, maar deze moeten worden samengebracht en worden nageleefd.

4: De regels dienen duidelijk te worden gecommuniceerd, intern met alle afdelingen en extern met de ondernemers en alle betrokken instanties.

5: De regels moeten ook worden opgevolgd, ondernemers spreken elkaar hierop aan en de gemeente treedt op wanneer noodzakelijk. Hiervoor is voldoende capaciteit op communicatie en (juridische) handhaving nodig.

Bijlagen

Relevante regels in de ‘nadere regels terrassen Hilversum 2022’ t.a.v knelpunten

Artikel 3 Ongehinderde doorgang

1. Een terras is alleen toegestaan als er op de rijbaan altijd een ongehinderde doorgang is van 4,5 meter.
2. Een terras is alleen toegestaan als er op een verkeerstrook voor voetgangers aan beide zijden van de rijbaan of rijloper een ongehinderde doorgang is van 1,5 meter.
3. Indien er sprake is van een blindengeleidestrook dient deze altijd vrij te blijven.

Overige aanvullende punten in toelichting:

- Het terras mag niet op of over de rijbaanscheiding/molgoot komen
- Daarnaast moet rekening gehouden worden met de bochtstralen van nood- en hulpdiensten. Dit moet per aanvraag apart worden bekeken.

Artikel 4 Veiligheid

1. Voor de openbare orde en/of veiligheid of voor werken van openbaar nut moet de exploitant het terras direct ontruimen wanneer de bevoegde medewerkers van of namens de politie, brandweer of gemeente daar om vragen.
2. Tijdens evenementen kan de exploitatievergunning voor het terras tijdelijk worden beperkt of geheel worden ingetrokken.
3. De exploitant van een terras zorgt ervoor dat er op het terras geen drugs worden gebruikt.
4. Alleen aan personen die gebruik maken van de terraszitplaatsen mag drank en/of eetwaren worden verstrekt.
5. De burgemeester kan in een individueel geval besluiten van het gestelde in het vierde lid af te wijken.

Overige aanvullende punten in toelichting:

- Indien het terras of het gebruik van het terras een gevaar voor de openbare orde oplevert, dient dit terras direct op eerste aanwijzing van een politiefunctionaris of toezichthouder van de gemeente te worden ontruimd. Als daar reden voor is, dient het terras ook te worden ontdaan van de objecten.

Artikel 5 Meubilair

- 1. Binnen de grenzen van het terras is alleen terrasmeubilair toegestaan dat bestaat uit: a. tafels die geen statafels zijn; b. zitelementen; c. plantenbakken; d. prullenbakken; e. verlichtings- en verwarmingsobjecten; f. terrasafscheiding; g. reclameborden zoals genoemd in artikel 7; h. parasols; i. een menukaartstandaard/menubord; en j. een uitgiftebuffet;
Het terrasmeubilair moet passen bij de functie en beeldkwaliteit van het terras en de omgeving.
- De regels met betrekking tot terrasmeubilair beogen een transparante uitstraling waardoor de ruimte zichtbaar blijft.

Artikel 6 Parasols

- de parasol in uitgeklapte toestand de ongehinderde doorgang zoals bedoeld in artikel 3 niet belemmert;
- de parasol in uitgeklapte toestand de terrasgrenzen niet overschrijdt;

Artikel 7 Reclame-uitingen

- Het is een horecabedrijf toegestaan om maximaal 2 reclameborden te plaatsen op het terras.
- borden als genoemd in het eerste lid hebben een maximale breedte van 1 meter en een maximale hoogte van 1 meter.
- In het kader van handhaafbaarheid is ervoor gekozen dat ook reclameborden binnen de terrasgrenzen dienen te worden geplaatst.

Artikel 8 Verboden

- In Hilversum zijn overdekte terrassen niet toegestaan.

Artikel 9 Bijzonder bepalingen gevelterrassen

- De burgemeester kan met inachtneming van behoud van ruimtelijke kwaliteit en verkeersveiligheid in de exploitatievergunning afwijken van het gestelde in het eerste en tweede lid.

Artikel 9 Bijzonder bepalingen pleinterrassen

- De burgemeester kan met inachtneming van behoud van ruimtelijke kwaliteit en verkeersveiligheid in de exploitatievergunning afwijken van het gestelde in het eerste lid.

Artikel 11 Toezicht

- De exploitant van een horecabedrijf is verplicht toezicht te houden of te laten houden op de gang van zaken op een terras.

Artikel 12 Hardheidsclausule

- Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van deze nadere regels indien de toepassing daarvan leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Voorwaarden brandweer bij een positief advies (bij Groest)

De Brandweer heeft op 18 oktober 2022 voorwaarden gesteld voor de uitgebreide terrassen op de Groest:

1. Uitbereiding van terrassen buiten de molsgoot worden pas opgebouwd na het tijdstip van de gestelde laad en lostijden geldend voor het centrum van Hilversum.
2. Bereikbaarheid van hulpdiensten van de binnenstad is altijd gewaarborgd conform artikel 6.37 Bouwbesluit 2012 of artikel 4.25 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (Bbgbop).
3. Terrassen die zich binnen de draaicirkel bevinden van de benodigde 10 meter, dienen te worden terug gebracht binnen de molsgoot.
4. Tijdens het laden en lossen kunnen grote voertuigen elkaar mogelijk niet passeren, door leveranciers of ondernemers worden hierdoor geen verkeersgevaarlijke situaties of opstoppen gecreëerd.
5. Chauffeurs van bevoorradingsvoertuigen dienen bij aanrijdende hulpdiensten direct hun voertuig te verplaatsen, chauffeurs en ondernemers zijn alert en reageren hierop direct.
6. Tijdens activiteiten zoals de alternatieve warenmarkt en evenementen zijn uitbereidingen van terrassen buiten de molsgoot niet toegestaan of is de beleidsregel evenementen van toepassing, waarin het geheel niet toestaan van terrassen is benoemd.
7. Parasols, tenten/overkappingen of andere inrichtingselementen bevinden zich nooit buiten de molsgoot.
8. Tijdens de woensdagmarkt/plantenmarkt is er geen terras uitbereiding mogelijk op de locatie t.o. van de Nieuwe Doelenstraat.
9. Opstelplaats Hilvertshof is blijvend beschikbaar voor hulpdiensten.
10. Brandkranen worden minimaal 1,5 meter rondom vrijgehouden van opstellingen.
11. In en (nood)uitgangen of andere brandveiligheidsvoorzieningen van bouwwerken mogen nooit belemmerd worden door terras uitbereidingen.

Samenvatting 1^e interne werksessie 18 juli

Wel of geen definitieve verlenging?

Het merendeel van de aanwezige ambtenaren op de werksessie is geen groot voorstander. Het kan wel, maar niet overal en alleen met duidelijke kaders. Een verlenging van exacte hetzelfde als hoe het tijdens corona ging is niet wenselijk en niet haalbaar met alle overige belangen.

Grootste knelpunten

1. Beperkte toegankelijkheid voor de hulpdiensten
  - **Probleem:** toegankelijkheid voor veiligheidsdiensten in geding, afspraken worden niet altijd nagekomen (bij evenementen bijvoorbeeld), onduidelijk waar laden en lossen, zorgt voor blokkades.
  - **Oplossing:** strenger toezicht, handhaafbaar beleid, herinrichting, maatwerk en meer capaciteit bij handhaving en vergunningsverlening.
2. Verrommeling/ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte
  - **Probleem:** onduidelijke structuur en grenzen, afscheiding soms lelijk en met vaste objecten, van wie is de ruimte?
  - **Oplossing:** eenduidige regels (terrassenbeleid?), handhaven, maatwerk en verbod op Groest.

Wat pleit voor verlenging

1. Het zorgt voor een goede sfeer en meer levendigheid in de binnenstad
2. Het heeft een economische meerwaarde

Wat pleit tegen verlenging

1. Het zorgt voor (verkeers) onveiligheid – hulpdiensten
2. Verstoring/in beslag nemen van de openbare ruimte
3. Het zorgt voor een rommelig straatbeeld/geen uniforme uitstraling
4. Het zorgt voor (geluids)overlast
5. Onduidelijk of het leidt tot het gewenste effect

Samenvatting 2^e interne werksessie 17 september

Algemene conclusies en toekomstige opties

- Er is een voorkeur voor de permanente optie voor grotere terrassen vanuit participatie → moet opvolging krijgen.
- Duidelijke regels voor terrassen. Bestaand beleid (APV, horecaverordening en nadere regels terrassen) moeten beter op elkaar aansluiten, ook op andere visie voor het centrum. Mogelijk moeten de regels worden aangescherpt (op bijvoorbeeld: calamiteitenroute, uitstraling, gebruikte materialen).
- Nieuwe terrastekeningen op vergunning, maak deze ook gelijk digitaal in één systeem. Verantwoordelijkheid voor team horeca of afdeling openbare ruimte.
- Het is maatwerk, op sommige locaties beperkingen door: smalle stoep, blindengelijdenstrook, calamiteitenroute laden/lossen.
- De regels moeten duidelijk worden gecommuniceerd (intern en extern), en ook worden opgevolgd: optreden wanneer nodig.
- Om op te treden is meer capaciteit nodig op handhaving, met name “juridische handhaving”.
- Omgang met precario vergt nog verdere afstemming en leidt mogelijk tot ontevreden horecaondernemers. Zorg dat gelijktijdig met het verhaal van de vergrote terrassen wordt uitgewerkt. Is namelijk ook van invloed op keuze ondernemer voor aanvraag vergroot terras.

Hoe nu verder?

- Ondernemers laten weten dat de tijdelijke maatregel is komen te vervallen en de uitgebreide terrassen per 1 oktober verwijderd moeten gaan worden. De uiterlijke datum hiervoor is 31 december. (besluit college B&W 24 september 2024).
- Deze evaluatie vormt het 0-punt, waarmee kan worden besloten hoe nu permanent verder te gaan.
- Doorgaan met bestaande regels of de verordening aanpassen?
- Vergunningverlening voor (uitgebreid) terras dient goed intern te worden afgestemd met alle relevante afdelingen.
- De ondernemers meenemen en een duidelijk tijdpad krijgen over hoe de gemeente verder wil gaan. Ze kunnen direct alweer een vergunning aanvragen voor groter terras, maar zonder aanpassing regels is de kans groot dat deze dan geweigerd wordt.